

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Cenzurat de: Lt. Chirita.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 20 Lei. | Negyed évre — — — 5 Lei.
Fél évre — — — 10 „ | Egyes szám ára — — 50 bani
Nyilttér soronként 3 Lei.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
M megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratot nem adnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Az „Emke” zászlóbontása.

A világháború befejeződésével mindenütt kezdetét vette az a munka, amely a háború rombolásait, pusztításait van hivatva helyrehozni. A Romániához csatolt részek magyarsága szintén érzi, hogy a háború utáni új helyzetben kétszeres munkát kell kifejtene, hogy kulturális és gazdasági fejlődését biztosítsa, előmozdítsa. E végből szervezkednie kell s a meglévő erők tömörítésével odahatni, hogy a fennálló törvények keretén belül egységes munkát végezzen.

A csatolt részek magyarságának zöme eddig az országos politikától távol tartotta magát, mert úgy vélte, hogy a politikai aktivitás ideje még nem érkezett el. A magyarság hivatott vezetői így látták ezt jónak. A béketárgyalások befejezésével és a békepontok megismerésével a feszült várakozásban télenességre kárhozottatott magyarság kulturális és gazdasági tekintetben a békeszerződésben biztosított jogaival és cselekvési szabadságával élve, megkezdhetette nehéz munkáját.

Az erők elforgácsolásával ez nehezen

ment, míg végre az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület zászlót bontva, a csatolt részek magyarságának élére állva, programjának megvalósítását, a magyarság kulturális és gazdasági szervezkedését tűzte ki célul.

Az 1885-ben alakult Emke erre a feladatra multjánál, hagyományainál és alapszabályaiban lefektetett programjánál fogva a leghivatottabb. A meglévő összes magyar kulturális, gazdasági és társadalmi szervezetek kötelessége az Emkét támogatni s tagjai sorába lépni. Mindenik magyar ember kiveheti részét az egyesület nemes és békés munkájából, ha tagjává lesz annak. Az Emke évi tagsági díja 20 lei, alapító tag az lesz, aki egyszersmindenkorra 500, örökös tag pedig, aki 1000 leit fizet.

A háborúnak vége, a sok gyászt és könnyet, amit hosszú hat év alatt fakasztott, el kell tüntetni s a művelődést, az előrehaladást a megértés békés fegyvereivel biztosítani kell a csatolt részek magyarsága számára.

Támogassuk a Kolozsvárt székelő Emkét úgy anyagilag mint erkölcsileg, mert ez az egyesület a magyarság kultu-

rális és gazdasági fejlődésének, előrehaladásának védőbástyája.

Ifj. Szántó Károly.

Megszűnt a sztrájk.

Az Óromániából kiindult sztrájkmozgalom Erdélyben teljesen megszűnt. A pár napon át tartott sztrájk megzavarta a gazdasági élet rendes menetét, de ma már minden visszazökkent a rendes mederbe. A vasutnál teljesen megszűnt a sztrájk s a sztrájkolók nagy részét visszafogadták állásaikba. A sztrájkolók felett polgári és katonai bíróságok fognak itélkezni. A magánüzemekben is mindenütt felvették a munkát s így valószínű, hogy a sztrájkjal kapcsolatban kiadott rendeletek nem sokára visszavonotnak. A lapok s egyáltalában bármiféle nyomtatványnak cenzurája is remélhetőleg mielőbb meg fog szűnni. Városunkban sztrájkmozgalom nem voltak.

Még mindig működik a bankóprés.

Az „Ellenzék” írja: Bukarest, október 27. Az Osztrák-Magyar-Bank még mindig folytatja a bankjegy kibocsátást és pedig úgy Ausztria, mint Magyarország részére különkülön vörös bélyegzőkkel ellátva. A bécsi román fölszámoló bizottság elnöke sürgönyileg felhívta a pénzügyminisztert, hogy utasítsa a román hatóságokat, hogy ezeket az új pénzeket ne bocsássák be Románia területére,

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Ez hát az Ősz?!*

Az őszi estben szóztalan hull a levél, mint holt arany, hull, hull, szítál némán, pereg, mint orsóról a gyöngyszemek.

Szítálgat, halkán, nesztelen, hogy nincs egy csöppnyi neszse sem, nem ver egy csöppnyi, csöppnyi zajt, sem, mintha egy bus lány sóhajt.

Csak foszlik, foszlik, egyre más, oly végtelen a hervadás, oly csöndes, mint a lehelet, hogy peregnék a levelek.

Mintha tudnák hiába, csak sikoltanak: nem, nem szabad, a Végzet mégis rendre mind letépné őket idekint.

Hallgatnak, hullnak végtelen, mert nincs könnyör az égbe sem, hová a fatörzsek pedig águk kérőn emelgetik.

Nincs könnyör fent az égbe sem,

nincs, nincs erő a Végzeten, mert jó az, parancsol, legyőz. Ez hát az Ősz, ez hát az Ősz?!...

Walter Gyula.

Este.

Irta: Kanizsai Ferenc.

Leghamarább a cipő és a kalap cserélődik, legtovább pedig a fehérneműk maradnak meg. Azokat újra meg újra lehet mosatni, keményítettetni, vasaltatni; és ha viseljük gondos, rendszerető ember, — sok évig nem kell ujjakkal való helyettesítésökről gondoskodnia. Utóljára — úgy általában hiszem — az érettségi után, mikor az egyetemre küldik a fiút, akkor vesznek neki tizenkét uj inget egyszerre. A gondos anya veszi, vagy varratja és lealkuszik az árukból pár forintot. Ilyennek az anyák! Aztán már csak egyenkint pótolódnak a végleg nem foltozható ingek; és a legközelebbi teljes tizenkettőből álló készletet már a saját keresményéből veszi a szárnyaira bocsátott ifju ember. És itt mindnyájan meghatódtunk, akik észrevettük, hogyan öltözködünk át a családi kötelekekből a szomorú függetlenségbe, amikor akár hajnalig lumpolhatunk, senki sem kéri számon; bitangjára vagyunk eresztve, — leoldódzott rólunk a borju-kötél; mehetünk falnak, víznek, amerre tetszik, — már csak a jó Isten különös kegyelme őrködik rajtunk.

Fura dadogásnak rémlik talán, amit mondok? Ugy-e, olyan, mintha egész éjszaka tivornyáztunk volna és józanodni betértünk volna egy korán nyitódó kávéházba, ahol piramisokba rakva a székek tömege és ahol cigaretta csutkákat söpörnek össze, apró szemétdombokká, — és mink, ketten, hunyorgó szemű éjjeli baglyok, egy-egy pohár sartröz mellett bölcseségeket ráznánk ki a kabátunk ujjából. Égbekiáltó bölcseségeket, — amiket józan állapotban sült és vad számárságokként ismerünk fel és ebbeli szegyenletünkben el is kerüljük egymást napokig. Az őszinteség rohamaira, melynek miatta vadakat beszélünk, — józan fejjel nem jó emlékezni, mert idegesen összeborzadunk; mintha csak ahhoz a keszkenőhöz nyultunk volna — letörölni fájó fejünkről a verejtéket, — amely egész éjjel nálunk volt és a zsebünkben felejtettük.

Nem, nem vagyok ittas és a hely, ahol elfog a dadogás, ahol beszélnem, gyónnom, talán sirnom kell, — nem a kávéház márványasztala. A szobámban ülök, felfoghatatlan s még vajudó gondolatok közt, mikor eszembe jut, hogy a sirig egyebet sem csinálunk, mint azt, hogy lassan átöltözködünk.

Azt próbálom megmondani, illetve annak a bus költészetét, hogy miként is szakadunk el; hogy miként is nyújtjuk el ruháinkkal ifjuságunkat, . . . ah, Istenem! Mondom, legtovább kitar a fehérnemű. A cipő, melyet még

* Mutatványul a Kolozsvárt megjelenő „Erdélyi Szemle” c. irodalmi, művészeti, közgazdasági és társadalompolitikai hetilapból.

NAPI HIREK.

— **A királyné születésnapja.** Folyó hó 29-én volt a királyné születésnapja, mikor ünnepélyes istentisztelet volt, amelyen a katonaság és nagyszámu polgárság vett részt.

— **Személyi hír.** Dr. Moldován Szilviusz Arad megye és Arad város ujonnan kinevezett prefektusa az elmúlt hét közepén elfoglalta állását. Az installáció egyszerűen — mindenféle ünnepélyek nélkül — folyt le.

— **Ki lesz a görög király.** Athénből jelentik, a szövetségesek elhatározták, hogy Károly belga hercegnek ajánlják fel a görög trónt. Olga királynő, Konstantin exkirály anyja Athénba utazott, hogy részt vegyen a király temetésén. Konstantin ellenzi, hogy Pál herceget ültessék a trónra. El akarja hagyni Luzernt, hogy visszatérjen párthivei közé.

— **Ujra életbe lépett a cenzura.** A sztrájk miatt a lapok előzetes cenzurázása újra életbe lépett. Lapunkat a helybeli katonai térparancsnokság (Comenduirea Pietei) cenzurázta.

— **Okt. 31.** 1517. okt. 31-ikének, a reformáció kezdetének 403-ik évfordulóját a jövő vasárnap, okt. 31-én ünnepli meg a református közönség. Délelőtt ünnepi istentisztelet lesz, amelyen a ref. nőegyesületi és a kollegiumi ifjúsági egyesített dalkar fogja énekelni zenekar kísérete mellett Luther Márton: „Erős várunk . . .“ kezdetű éneket. Este 6 órakor a ref. nőegyesület s a Kún-kollegium tartja meg közösen rendezett vallásos estélyét a kollegium disztermében a következő műsorral: 1. Térj magadhoz drága Sion. Gyül. ének. 2. A reformáció emlékünnepe. Szavalja Liszkay Kálmán VII. g. o. t. 3. Beethoven: Septett. Adagio tétel. Hegedűn játsza Szabó Gizi, cellon Roth Ágoston, zongorán Nagy Ödön. 4. Dr. Görög Ferenc felolvasása. 5. Klopotrek: Ima. Görög József vezetésével éneklő a ref. nőegyleti vegyes dalkar. 6. Vargha Gyula: Czeglédi István. Szavalja Vigh Erzsébet. 7. Mendelssohn: D-moll (Reformáció) szimfonia utolsó tétele. Alföldi Béla vezetésével előadja az ifjúsági zenekar. 8. „Erős várunk nekünk az Isten.“ Gyül. ének. Minden érdek-

lődöt ez uton hív meg a rendezőség. A vallásos-estély persely-jövedelme a ref. nőegylet jótékony céljaira fog fordítani.

— **Halálozás.** Boldea Aurélia szül. Baritiu f. hó 25-én 69 éves korában Bábólnán meghalt. Temetése f. hó 27-én ment végbe nagy részvét mellett a gör. kel. egyház szertartása szerint. Az elhunytban dr. Vlád Aurél volt pénzügyminiszter az anyját gyászolja.

— **A nyugdíjasok illetményeiről.** A kolozsvári „Nyugdíjas Tisztviselők Szövetsége“ a következőket közli: A belügyi és pénzügyminisztérium kolozsvári államtitkársága a „Gazeta Oficiala“ folyó évi 36-ik számában (X-12) Nr. 6503—11,293 és 11,874—1920. sz. alatt oly értelmű rendeletet közölt, mely az esküt nem tett nyugdíjasokra nézve a felemelt nyugdíjilletményeknek visszamenőleg való kifizetését korlátozza. Kimondja, hogy f. évi június 4-ike után jelentkezőknek a felemelt nyugdíjat az eskü letételét követő hónap 1-ső napjától számítva fogják kifizetni. A rendelet értelmében tehát a nyugdíjas a polgármester előtt letett eskü vagy fogadalmi bizonylattal felszerelt kérvényt tartozik beadni a kir. adóhivatalhoz, melyben kéri a felemelt nyugdíjilletményének kiutalását. Az ilyen kérvényeket az adóhivatal azután a folyósítási kivonattal együtt beküldi a szakminisztérium államtitkárságához. A megyei vagy községi alapközből járó illetményekért az alispáni hivatalhoz kell folyamodni. A nyugdíjilletmények, melyeket eddig a magyar állam terhére fizettek, — a román állam nyugdíjalapja terhére fogják átírni. Az eddig esküt nem tett nyugdíjasok érdekében kérvényt intézett a szövetség a miniszterelnökhöz a sérelmes rendelet módosításáért, illetve azért, hogy az esküre most jelentkezőknek is a felemelt nyugdíjtöbbletet 1919. január 1-ső napjától számítva utaltassák ki.

— **A jegyző felelős mindenért.** A belügyi államtitkárság leiratot intézett az összes polgármesterekhez és főszolgabírákhoz, amelyben elrendelte, hogy a községi hatóságoknak szóló levelezést ne a községi bírókhoz, hanem a jegyzőkhöz címezzék. A képzettséggel rendelkező jegyzők ugyanis felelőssé tehetőek

a felettes hatóságok által a községi közigazgatás vezetéséért, a rendeletek pontos végrehajtásáért, míg a községi bírók nem.

— **Eljegyzés.** Mahler Benő algyógyi kereskedő a napokban tartotta eljegyzését Krausz Irmuskával, néhai Krausz Oszkár telekkönyvvezető leányával. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A szászvárosi ev. Ifjúsági Egyesület** 1920. október 30-án szombaton, a Transsylvania szálló nagytermében, műsorral és táncal egybekötött őszi ünnepélyt rendezett, terített asztalok mellett. Az ünnepély lefolyásáról jövő számunkban fogunk megemlékezni.

— **30.000 magyar tisztviselő új pályán.** (Budapest.) A sok kérés és utasítás ellenére mindegyre érkeznek a magyar fővárosba kiteleptülő családok. Bár a kormány mindent elkövet a kiteleptülők elhelyezésére, mégis szükségessé vált, hogy a társadalom segítségét vegyék igénybe. Zielinszky Szilárd műegyetemi tanár vezetése alatt intézmény létesült, mely az altruisztikus alapon álló pénzintézetek támogatásával tanfolyamokat állít fel, amelyeken az állás nélküli tisztviselőket képezik ki. Egyelőre három ilyen szaktanfolyam lesz; mezőgazdasági, kereskedelmi és ipari. Összesen 30 ezer egyén kiképzéséről és elhelyezéséről kell gondoskodni.

— **Bucsu.** Kihonosításunk alkalmából széleskörű barátaink és ismerőseinknek szívélyes „Isten hozzád“-ot mondunk. Ehrlich és neje.

— **Az EKE néprajzi muzeumának otthona.** Vasárnap délelőtt tartotta évek óta első gyűlését az Erdélyi Kárpátgyesület választmányja a Mátyásházban. Az ülést Mannsberg Sándor báró, az egyesület alelnöke nyitotta meg s megnyitójában elparentálta az EKE nagyjérdemű halottait: Lázár István grófot, ki 12 éven át elnöki tisztet töltött be az EKE-nél s annak mindvégig buzgó és eredményes tevékenységű munkása volt. Emlékét a választmányi ülés jegyzőkönyvben örökíti meg és javasolja, hogy a legközelebbi közgyűlésen emlékbeszédet tartsanak az elhunyt felett, életrajzát irassák meg és arcképét festessék meg az EKE számára. Elparentálja to-

szüleink vásároltak, legelsőbb elkopik. Egyszer-kétszer megtalpalatjuk; (esőben, sárban megteszi! ne rontsuk az ujat) — hanem a legközelebbi cipőt már a saját keresetünkből vettük. No meg a kalapot. Aztán egy, majd több új ruhát, Legtovább kitarat a fekete redingót, amiben utolsó vizsgánkon parádézunk. De ez is az ószereshez kerül. Végül észrevesszük, hogy tetőtől-talpig a saját pénzünkön szerzett gunyákba vagyunk öltözve. Nem mondom, hogy ruha teszi az embert; de ezzel az átöltözéssel imhol mégis új stációhoz jutottunk. . .

A legközelebbi stáció már az, amikor másokat ruházunk. Előbb az asszonyt, majd a gyerekeket. E csöppségeknek eleinte még nem kell cipő. Pár hónap múlva legföljebb, — akkor sem cipő, hanem csak apró topánka, ami lehetőleg berlinerből van horgolva. Ez is csak akkor igazi, ha nem boltban veszszük, hanem ha a gyerek édesanyja saját maga készíti. . . . Hát így, igen, . . . értsék meg; el lehet ám azokon tündönni, hogy még csak egy rossz szalmakalapom sem maradt diák-koromból. El kellett volna tenni, meg kellett volna őrizni, bizony.

Igy történtek velem és körülöttem átalakítások. A kisebbik öcsém is, lám, befejezte már a férfi-sorba való átöltözést azzal, hogy sürgős és szomorú szüksége lett egy fekete öltözetre. Már a saját keresményéből fizette

meg az árát. És ezzel egy egész család befejezte az ifjúságot, befejezte a gyermekkort: mert akinek a tiszteletére a kisebbik öcsém is feketébe öltözött, — az a mi apánk volt.

*

Hogy mi lesz velünk, barátom? Látod, hogy élünk, és ekképen is teszünk, amíg meg nem halunk. Ugy szokás mondani, hogy: mind a vizig, szárazon. Hanem hát most már ahányan, annyifelé kotródunk és, — ne kacagjatok a szemembe, ne korholjatok és kegyelet-felrugónak sem mondjatok — arról tanácskoztunk, hogy — mi lesz a kutyákkal? A két elkényeztetett kutyával, melyek, azaz, hogy akik nincsenek önállóságra nevelve és a házörzésből nem tudnának megélni. Ki fog aztán nekik az ebédutáni feketekávéval cukrot adni? Ki meri ezt a funkciót magára vállalni? Félek, hogy az én kezemből el sem vevnék.

Téli esték bizalmas képét látom, ha behunyom a szemem. A kép nem különös, sőt ellenkezőleg: igen nyárs-polgári; és ha nem én látom, magamtól, hanem valamely Gartenlaube-szerű folyóirat színes műmelléklete volna, — csöndes megvetéssel küszöbölném ki tudomásomból. Hogy a függőlámpa ernyője alól sárga fénykup ágazik alá, az asztalra, melyet körül ülünk, olvasván újságokat és könyveket, míg a két kutya a kályha mellett szuszog, boldogan a sugárzó melegtől. Banális kép; nem kell hozzá egyéb, csak

emberek és függőlámpa, miért is mindig, mindenütt és minden időben ismétlődik. De azért mégis erre a banális képre emlékezem, ezt nem tudom kivenni a fejemből és ez rikat meg, — azaz, hogy az idő múlásának csodás és felháborító tüneménye, — hogy mindaz, ami valamikor mozgás, cselekedet, akarat, szin, hang, jóság, megelégedés vsgy remény volt, — ma nem ér többet, mint egy falinaptár leszakított cédulája, melyet a szél kerget egyéb haszontalan szeméttel. Hogy mindaz, ami valóság volt, csak álom. Miért történnének a cselekedetek időben, és általában miért folyik le az élet — időben? Mire való volt ezt a semmit, ezt az ostobaságot mértékül nyernünk? Az emlék csak annyit ér, vagy annyit sem, mint a bizonytalan jövő. Egyiknek sincs köze a valósághoz. Sőt az, ami a jövőben lehet, talán meg is lesz; de ami elmúlt, az, csakugyan nincs. És minthogy minden elmúlik, még a jövő is, — egy nagy ravatalnak látom az egész világot, ahol a semmi, ahol a sötét nincstelenség lebeg, mint örök törvény és változhatatlanság.

Ezért a régiségtári muzeumok és a temetők nem egyebek, mint egy jövőmondó könyv nyitott lapjai. Nem a múltat, hanem a jövőt hirdetik.

És csudálatos, és fölháborító, hogy mégis milyen szép-ostobán belenyugszunk abba, hogy árnyékokra építünk; árnyékokra, melyek napnyugtával megszünnnek, beleolvadván

vábbb meleg szavakkal Tanács József ellenőrt és Sárdy Lőrinc helyettes-főpénztárnokot és elbucszuttatja azokat, akik elvándorlás következtében váltak meg az EKE-től, köztük elsősorban az ügyvezető-alelnök: Cholnoky dr. eltávozására érintette legsúlyosabban az egyesületet. A titkári és pénztárnoki jelentés meghallgatása után Merza Gyula főpénztárnok ismertette az erdélyi múzeumok főfelügyelőjének átiratát s javasolta, hogy a válasz megszövegezésére a választmány bizottságot delegáljon saját kebeléből. Sándor Józsefnek, az EMKE ügyvezető-alelnökének nagy beszéde és Hirschler József s Békéssy Károly hozzászólásai után a választmány úgy határozott, hogy a megfogyatkozott igazgatótanácsot egészíti ki a három felszólalóval és első kötelességévé teszi, hogy a december 1-én lejáró muzeumbérleti szerződés megújítása iránt a városi tanácsnál a szükséges lépéseket tegye s törekedjék arra, hogy a Mátyásház bérletét a város új szerződéssel továbbra is biztosítsa az egyesületnek. Ugyancsak az igazgatótanácsot bízzák meg a főfelügyelőségnek adandó válasz megszövegezésével. Szóba kerültek még a muzeumpélt kibővítésére vonatkozó lehetőségek, azonban ezeknek alaposabb megtárgyalását későbbre halasztották. Kimondták egy közlebről tartandó közgyűlés szükségességét, hol a megfogyatkozott tisztikart ki lehessen mielőbb egészíteni. Több kisebb ügy letárgyalása után elnök az ülést bezárta.

— **Modern tánciskola Szászvároson.** F. hó november 2-án (kedden) a „Centrál” nagytermében úgy felnőtteknek, mint diákok és gyermekek számára Gálicz Sándor és Kiss Ádám jóhírnevű okl. táncitanárok, akik eddig is az ország nagyobb városai közönségének a legnagyobb meglegedését nyerték el, egymással egyesülvén, tánciskolát nyitnak, ahol a világ összes legújabb modern és nemzeti táncait fogják tanítani. A n. é. közönség szíves pártfogását kéri: Gálicz és Kiss okl. táncitanárok.

— **Bajok a villanyvilágításnál.** A városi villamos világítás ellen naponként kapunk panaszokat, amelyek jogossága elvitázhatat-

a sötét semmibe. És hogy órák vannak mindenfelé. Tornyokon, épületeken, szobák falán, asztalokon s a zsebekben. Hogy mit akarnak az emberek ezekkel a készülékekkel, — megfoghatatlan.

Este, az utcán, láttam épp az imént egy fiatal embert. Megnézte többször az óráját és láthatóan türelmetlenkedett. Várt valakit. És csakugyan, egy fiatal hölgy lépett elő, nagy izgatottan, egy mellékutcaból. Gyorsan karonfogódtak, aztán tovamentek.

Majd a kávéházak ablakai kivilágosodtak. Emberek, asszonyok és férfiak, tódultak oda csapatostul. Vidáman felhangzott a zene. Életkedv pezsdülése mutatkozott mindenfelé és úgy láttam, hogy az emberek csöppet sem oly szomorúak, mint én. Ellenkezően, igen vidámak, mert talán azt hiszik, hogy örökké fognak élni. Vagy ezt sem hiszik: hiszen ilyent hinni döreség és bolondság, — no meg talán rossz is volna ilyent hinni.

Az este csodaszép. Oly béke, oly nyugalom árad csakhamar alá a földre, a csillagos égről, hogy csaknem vigasztalodom.

De önkéntelen mozdulattal az órához nyulok, megtudni, mennyi az idő. És ahogyan a kis percmutatató forgását nézem, — mélységes szomorúság, vigasztalan gyász nehezedik a szívemre. Az idő mulik és nekünk az időben nincs más rendeltetésünk, mint a pusztulás.

lan. Ugyanis legtöbbször azt panaszzolják, hogy a világítás éppen abban az időben a leggyatrább, amikor reá szükség van, vagyis este 6 órától úgy 10 óráig. Kereskedők, iparosok sok kárt szenvednek a rossz és szemrontó világítás miatt. A 25—50 gyertyaerejű lámpa alig szűr le 1—2 gyertyaerejű fényt s a 100-as lámpák alatt alig lehet az ujságbetűt elolvasni. Az illetékesek figyelmét felhívjuk e panaszokra, melyeknek orvoslása közérdek.

— **Megnyilik a temesvári műegyetem.** A „Temesvári Hírlap” írja: A főpolgármesteri hivatal közli, hogy a közmunkügyi miniszter elhatározta, hogy Temesváron műegyetemet létesít, amely öt szakból fog állni. Ezen szakok közül egyelőre a bányászati és kohászati, továbbá a mechanikai és elektrotechnikai mérnöki szakosztály nyílik meg. A műegyetem megnyitása november 15-én lesz. Egyelőre csak az első évfolyamot nyitják meg és az előadási nyelv román lesz. Azok, akik a műegyetemre beiratkozni kívánnak, kötelesek erre vonatkozó kérvényeiket november 10-ig a főpolgármesteri hivatalhoz benyújtani s a kérvényhez az érettségi bizonyítványukat és keresztlevelüket mellékelni. A nem temesvári hallgatók részére internátust fognak létesíteni, amelyben a tartási díjat részben pénzben, részben természetben kell megfizetni és a diákok kötelesek ágyneműjüket magukkal hozni.

— **Szabaddá lett a fakereskedelem.** A közlekedési miniszter körrendeletet bocsátott ki a C. F. R. összes igazgatóságaihoz, melyben közli, hogy a kolozsvári ipari és államtitkár a tűzifa vasuti szállítását szabaddá tette. Ennk következtében megszűnnek mindazon megszorítások, melyek a fa vasuti szállításával kapcsolatban eddig fennállottak.

— **Irodalmi estély Tordán.** Az „Erdélyi Szemle” szerkesztősége e hó 15-én Tordán irodalmi estélyt rendezett. A kivételes izléssel és gonddal összeállított műsort a Vigadó nagytermét teljesen betöltő válogatott közönség lelkesen fogadta és a szereplőket szünni nem akaró óvációban részesítette. A műsoron szerepelt Pongrácz Ádám zongora-művész, Gyallay Domokos a saját novelláját, S. Nagy László pedig Berde Máriaának egy finom hangulatu novelláját olvasta fel. Verssel szerepelt Reményik Sándor. Aprity versét Veress Margit tanárnő, S. Nagy László, Tompa László, Bardócz Árpád és Walter Gyula verseit Mak-say Albert szavalta. Bevezető előadást Páll Zoltán és Torday József tartottak. Az a szokatlanul meleg fogadtatás, melyben a „Szemlének” Tordán része volt, arra ösztönzi a lap szerkesztőségét, hogy hasonló estélyeket Erdély más városaiban is rendezzen.

— **Tilos a korona és rubel forgalomba hozatala.** A kormány elrendelte, hogy a korona és rubel mindenféle forgalomból teljesen bevonassék. Akik ezután koronát vagy rubelt forgalomba hoznak, azok ellen büntető eljárást indítanak.

— **Vonatok érkezése — Szászvároson.**

Arad felől érke.	612.	személyv.	reggel 5 ó. 07 p.
„ „ „	610.	„	d. u. 14 ó. 03 p.
Tövis „ „	615.	„	reggel 1 ó. 15 p.
„ „ „	609.	„	d. u. 13 ó. 29 p.

A 612. és 615. sz. vonatokhoz az Aradról Nagyváradra és visszafelé utazók részére egy I-ső és II-ik osztályból álló közvetlen kocs van csatolva. A 610. és 609. sz. vonatokhoz pedig az Aradról Bukarestig és visszafelé utazók részére szintén egy I-ső és II-ik osztályból álló közvetlen kocs áll az utazóközönség rendelkezésére.

— **A temesvári szini-iskola** már megnyílt. Az iskolának már is oly jó hire van, hogy a növendékek száma egyre szaporodik. Az igazgatóság már csak mérsékelt számban vesz fel új növendékeket. Érdeklődni lehet Grand Hotel, I. em. 10. sz. alatt. Az iskola nemcsak a drámára és operettre, hanem a mozi-szakra is előkészít. Hogy a növendékek mostani foglalkozásuk zavarása nélkül látogathassák az előadásokat, a tanárikar elhatározta, hogy az oktatást a déli és esti órákban tartja.

— **Hadsegélyzőhivatal Kolozsváron.** Az osztrák-magyar hadsereg volt hadisegélyeseinek, nyugdíjasainak ügyeit eddig a volt hadügyminisztérium nagyszebeni kirendeltsége utján intézték el. A „Monitorul Oficial” legújabb száma rendeletet közöl a kolozsvári, czernowitzi és kisenevi hadsegélyzőhivatalok felállításáról. Az összes hadsegélyeseket és katonai nyugdíjasokat a román hadügyminisztérium veszi át. Későbbben minden hadtest területén önálló hadsegélyző-hivatalt állítanak fel.

— **A mozi, mint iskola.** Franciaországban mind nagyobb terjedelemben kezdik a mozi oktatási célokra felhasználni. Az első bátortalan kísérletek kitűnően beváltak, úgy hogy most már mozi iskolák kezdenek rendszeresedni. Pavillons-sons-Boisban ezerkét-száz gyermek vesz részt hetenként kétszer mozi-oktatáson. Mozi segítségével tanulják a földrajzot, a természetrajzot, fizikát; láthatják az ipari munka menetét, a gépeket működés közben és a különböző gyártmányok készítésének fázisait. Az eredmény mindenütt meglepő. A mozi az összes eddigi pedagógiai módszereknél gyorsabb, keyésbé fárasztó és pontosabb tudást fog nyújtani. A képek utján nyert ismeretek könnyebben és jobban megmaradnak a gyermekek emlékezetében, akik kedvvel és örömmel vesznek részt a játszva-tanuláson. Számos helyen a szociálista-párt készül mozi-iskolákat felállítani munkás-gyermekek oktatására.

Figyelmeztetés!

Tisztelettel felkérjük mindazon előfizetőinket, kiknek előfizetése jelen évnegyed megszűntével lejár, hogy azt postafordultával megújítani sziveskedjenek. Ha a lapot továbbra is járítani nem óhajtaná, kérjük ezen számot címünkre visszaküldeni. Hátralékos előfizetőinknek — tekintettel a nagy papirhiányra és drágaságra — lapot egyáltalán nem küldhetünk.

Kiváló tisztelettel:

a „Szászváros és Vidéke”
kiadóhivatala.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon ismerősöknek és jóbarátoknak, akik férjem elhalálása feletti mély fájdalomukat a temetésen való megjelenésükkel, részvétnyilatkozatukkal enyhíteni szivesek voltak, ez uton mondok hálás köszönetet. Ugy szintén férjem kartársainak is, akik koszorut helyeztek a koporsóra.

Szászváros, 1920. okt. 28.

özv. Mateják Ádámné.

A „Szászváros és Vidéke”

mint annyi sok laptársa az adott viszonyok és körülmények között igyekezett s igyekszik a vidéki sajtóra háruló feladatokat teljesíteni. A lapok szerkesztése és előállítása nagy áldozatokat követelnek. A folyton emelkedő munkabérek és anyagárak miatt számos lap meg is szűnt. A nyolc év óta fennálló „Szászváros és Vidéke”, kü-

lönösen a háboru kitörése óta, nem egyszer volt kénytelen megjelenhetésére reáfizetni, mert remélte, hogy nemsokára a drágulás s ezzel az előállítási költségek alább szállnak és hogy a közönség támogatása is nagyobb mértékben fog megnyilvánulni. Ez utóbbiban nem csatlakoztunk s ez tette lehetővé, hogy lapunk megszakitás nélkül megjelenhetett. Amidőn az új negyedév beálltával újlag a n. é. közönség támogatását kérjük, reméljük, hogy ezután is fokozottabb mértékben lesz segítségünkre abban, hogy a köznek szolgálhassunk.

Szerény, kis vidéki heti lapocska vagyunk, amely nem a világpolitika irányítását tűzte ki célul, hiszen azt elvégzik nagy apparátussal dolgozó napilapok. Mi szűkebb térre szorítkozva a megyei, városi és helyi érdekeket óhajtjuk szolgálni s a békés együttélésnek, együtt való munkálkodásnak és megértésnek vagyunk a hivei.

Lapunk nemcsak közérdekű cikkeivel, hireivel, szépirodalmi és közgazdasági közleményeivel igyekszik az olvasó közönség igényeit kielégíteni, hanem hirdetési rovataival is alkalmat nyújt arra, hogy az üzleti élet a ma már annyira elengedhetetlen hirdetéseit közzé tehesse.

Körlevelek, plakátok stb. nyomdai előállítási költsége a lapban való hirdetéssel szemben oly nagy, hogy a közönség és üzletvilág ma már a lapok útján eszközli azt. Lapunk a megye minden részébe jár s így az abban való hirdetés eredményre vezet.

Lapunk előfizetése ezután is:

egy évre	40 K = 20 Lei
félévre	20 „ = 10 „
negyedévre	10 „ = 5 „
egyed. szám ára	50 bani.
Nyilttér soronként	3 Lei.
Hirdetések árszabás szerint.	

Tisztelettel:

a „Szászváros és Vidéke“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

KÖZGAZDASÁG.

A gyümölcs-pálinka főzésére vonatkozó szabályok.

A pénzügyminiszter 1920. évi július 8-iki 59.142. számú körrendeletével, amellyel a gyümölcsstermelésből eredő pálinka utáni szeszadót egyesíti, a következőket rendeli el:

Minden gyümölcsstulajdonos előállíthat cefrét, illetve alkoholt szabadon, minden felhalmazás nélkül, akár a saját, akár a más tulajdonát képező üstön. A főzés befejezése után a fél köteles a főzés befejezésének megtörténtét a községi előljárásnak azonnal tudomására hozni, az viszont haladéktalanul köteles erről értesíteni az illetékes pénzügyőri szakaszt, amelynek közegei megjelenvén a helyszínén, meg fogják állapítani a szesznek mennyiségét és annak hektoliter tartalmát.

Az államnak fizetendő adó 20 (husz) lei dekaliterenkint bármilyen gyümölcs-pálinka

után, ha az 30 fokon aluli, ha pedig 30 fokon felüli, 80 (nyolcvan) bani fizetendő dekaliterenkint és fokonként. A termelő nem fizet adót minden egyes nagykorú családtag után évenként 60 liter pálinkamennyiség után, melyet családjával fogyaszt. Nagykorú családtag betöltött 21 évvel kezdődik. Ha azonban a most mondott adómentes mennyiség eladatik, vagy forgalomba hozatik, ezen mennyiség is adókötelessé válik. Az adók akkor válnak esedékessé, ha a termelt alkohol mennyiség egészben vagy részben eladás céljából a raktárból kivéttetik. A lefizetett összegről egy nyugtát és egy szabadforgalmi igazolványt adnak ki. Az a szállítmány, melyről nem mutatnak fel szabadforgalmi igazolványt, azonnal elkoboztatik.

Ha mulasztásból a szállítmány nem volna kísérve a szabadforgalmi igazolvánnyal, akkor ennek bemutatása után a szállítmány az elkobzás alól feloldatik, de ezen szabálytalanságért az, aki a szállítást eszközli, 25 lei bírsággal sújtandó. Ha a szállítás ideje alatt a szállítmányt a szabadforgalmi igazolvány nem kíséri, vagy az adók kifizetése be nem bizonyítható, ez esetben a szesz italok törvényeinek 25. szakasza értelmében ezen gyümölcs-pálinka mennyiség a hordókkal és egyéb szállítási eszközökkel (szekér, igavonó állat) együtt elkoboztatik. A kihágásokat feljelentő az elkobzott áru értékének a felére tarthat igényt és a pénzügyminisztérium által megállapított bírságnak a felére.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Névtelen levelekre nem válaszolunk, kéziratokat vissza nem adunk.

Sz. D. Beküldött verseiben van sok szép gondolat, de a kidolgozása nem üti meg a mértéket. Jobbat kérünk.

S. B. Piski. Válaszunk késedelmezésének okát is egy pár nap múlva közölni fogjuk. Addig türelmet kérünk. Üdv!

Mariska. Nem közölhető.

Előfizető. A germán 1000 lei-esek beváltásának határideje november 6. A többire nézve még nincs intézkedés.

Brassói Lapok. A cserepéldány megindítását újlag kérjük.

Dr. Sz. J. Déva. Levélben megírjuk a választ. Esetleg a napokban meglátogatjuk s akkor szóval mindenről adunk felvilágosítást.

Egy varrógép eladó Viz-utca 2. szám alatt. 61 1-3

Eladó három báznai- és egy jorgsildkoca 28 darab pár hetes malaccal, Berenyi-utca 9. szám alatt.

Egy vadonatúj ökörszekér járommal eladó. Cim a szerkesztőségben. 54 3-3

Egy új, keveset használt hintó eladó. Májor Hermann szállító, Szászváros. 55 3-3

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság“ könyv- és papirkereskedésébe egy tanuló, ki magyarul, németül és románul beszél, azonnal felvétetik.

Nagy, kétajtós, kitűnő karban levő

Wertheim-szekrény
eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Nyomdász-tanonc
azonnali belépésre felvétetik
lapunk kiadóhivatalában ::

Diófa-csemete a híres sebeshelyi fajból eladó. Kohn Mór Szászváros. 58 2-3

Eladó két holdas gyümölcsös kert, továbbá különféle butor-darabok, (kredenc márvány lappal, mosdó, tükör, ágyak stb.) Alsómajor-utca 3. szám alatt. 59 2-3

„KORONA“ SZÁLLODA Szászváros.

Szobák, ebédek, vacsorák, naponta friss csapolású sör, kitűnő fajborok, minden este Dum a Pepi gordonka-szólista vezetése mellett cigányzene!

162 18-

SPEIL EDE, a Korona vendéglőse.

VLÁD VIRGIL

gyógyszertára Szászváros.

Világciikk! Világciikk!

Vérszegények figyelmébe ajánljuk békeminőségű

China vasbor-unkat

Gyári raktáron tartunk bel- és külföldi pipere-cikkeket (szappanok, illatszerek, puder, hajszesz, szájviz, fogpászta stb.) Tisztelettel:

VLÁD VIRGIL gyógyszertára
DEUTSCH, bérlő.

23 12-

„KORZÓ“ kávéház és cukrászda
Szászvároson.

Ajánlja jégbehűtött naponkénti friss csapolású sörét. Kitűnő reggelik, villásreggelik, ebédek, vacsorák, hideg ételek valamint fajborok kaphatók. *Fagylalt, teszták,* torták s hűsítő italok. Tisztelettel:

NERHAFT JÓZSEF,

a „Korzó“ kávéház bérlője, Szászváros, Fötér.

10 14-

Szászvárosi Könyvnyomda
Részvény-Társaság

elvállalja bármilyen művelettel, részvények, művek, folyóiratok, stb. legmodernebb stilszerű előállítását, ennek

Könyv és papirkereskedése

bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben stb. a legjutányosabb árak mellett